

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Середня освіта (Українська мова і література)
першого рівня вищої освіти
спеціальності
014 Середня освіта (Українська мова і література)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Проект

Затверджено Вченою радою Сумського
державного педагогічного
університету імені А.С. Макаренка
(протокол №.)
Голова Вченої ради
Ректор _____ Ю.О. Лянной

Суми 2020 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми

Середня освіта (Українська мова і література)

першого рівня вищої освіти

спеціальності

014 Середня освіта (Українська мова і література)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

кваліфікація Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю

Середня освіта (Українська мова і література). Вчитель української мови і літератури базової школи

Освітня програма розглянута на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол №

Завідувач кафедри Семеног О.М. (_____)

« » р.

Ухвалено науково-методичною комісією факультету іноземної та слов'янської філології

Протокол № від

Голова НМК Семеног О.М. (_____)

Перший проректор _____ Л.В. Пшенична

Начальник центру забезпечення якості вищої освіти _____ М.М. Ячменик

ПЕРЕДМОВА

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка розробляє освітньо-професійну програму Середня освіта (Українська мова і література) за спеціальністю **014 Середня освіта (Українська мова і література)** для підготовки бакалавра освіти до виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю до розробки Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти з названої спеціальності.

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література) підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка розроблена та внесена кафедрами української мови і української літератури (2016 р.), оновлена і затверджена кафедрами української мови і української літератури (2018 р.), кафедрою української мови і літератури (2019 р., 2020 р.) Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. Програма буде впроваджуватися до розробки стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти з названої спеціальності.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519.

1. РОЗРОБЛЕНО

кафедрою української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

рішенням Вченої ради Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

3. РОЗРОБНИКИ:

Семенов Олена Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури;

Рудь Ольга Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури;

Кириленко Н.І. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури;

Герман Вікторія Василівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури;

Гончаренко Світлана Олексіївна – вчитель української мови і літератури КУ Сумська ЗОШ № 15 імені Д. Турбіна;

Корнієнко Аліна Олександрівна – студентка факультету іноземної та слов'янської філології.

Рецензенти:

1. Коваль В. О., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету української філології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

2. Бикова Т. В., доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української літератури Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

3. Шерстюк Л. М., методист з української мови і літератури навчально-методичного відділу координації освітньої діяльності та професійного розвитку Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

4. Карпенко О. М., викладач української мови і літератури, заступник директора з навчальної роботи КЗ СОР «Лебединський педагогічний фаховий коледж імені А. С. Макаренка».

5. Щербина В. І., учитель української мови і літератури, учитель-методист Миколаївської спеціалізованої школи I-III ступенів Миколаївської селищної ради Білопільського району Сумської області.

1. Профіль освітньої програми

Середня освіта (Українська мова і література)

1 – Загальна інформація	
Повні назва вищого навчального закладу структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка Факультет іноземної та слов'янської філології Кафедра української мови і літератури
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти бакалавр Кваліфікація: Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Українська мова і література). Вчитель української мови і літератури базової школи.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта; ОР молодший бакалавр, ОКР молодший спеціаліст.
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	Програма впроваджена 1 вересня 2020 року, термін дії до впровадження Стандарту вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література)
2 – Мета освітньої програми	
Підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі середньої освіти (українська мова і література), здатного забезпечити ефективну діяльність загальноосвітнього закладу, в якому цілеспрямовано виховується й розвивається особистість; розвинути у здобувачів поглиблений інтерес до певних галузей середньої освіти для подальшого навчання, сформувати мовні, мовленнєві та соціокультурні компетентності, які мають стати основою для здобуття кваліфікації вчителя української мови і літератури з урахуванням майбутніх професійних потреб.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література) Об'єктами вивчення є педагогічні процеси у загальноосвітній школі, пов'язані з викладанням мовних та літературних дисциплін, сучасні технології навчання, організація педагогічного дослідження. Програма передбачає такі компоненти: цикл загальної підготовки (21 кредит ЄКТС, 630 год.); цикл професійної підготовки: обов'язкові дисципліни (133,5 кредитів, (4005 годин); дисциплін вільного вибору (60 кредитів ЄКТС, 1800 год.); практична підготовка (24 кредити ЄКТС, 720 год.); підсумкова атестація (комплексний кваліфікаційний екзамен із української мови і літератури, методики їх навчання та психолого-педагогічних дисциплін) (1,5 кредити ЄКТС, 45 год.).
Опис предметної	Об'єкт вивчення: освітньо-виховний процес у закладах загальної

<p>області</p>	<p>середньої освіти (за предметними спеціальностями українська мова і література).</p> <p>Цілі навчання: формування загальних та фахових компетентностей майбутніх учителів української мови і літератури основної (базової) середньої школи.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: Сучасні теоретичні засади української мови і літератури (достатні для формування предметних компетентностей), педагогіки та психології, методики навчання української мови і літератури (рівень базової середньої освіти), концепції компетентнісного, діяльнісного, проблемного та індивідуалізованого підходу до навчання української мови і літератури, компетентнісно спрямовані методи, методичні прийоми, форми організації навчально-пізнавальної діяльності; функціональні властивості мови; лінгвокраїнознавчі особливості; основні поняття теорії літератури; основні поняття теорії мови; сучасна методологія та принципи організації наукових досліджень; практичні рекомендації щодо організації наукових досліджень з мовознавства, літературознавства, методики навчання української мови та літератури у закладах загальної середньої освіти.</p> <p>Методи, методики та технології: методи української мови і літератури як наук; освітні технології та методики формування ключових і предметних компетентностей, моніторингу педагогічної діяльності та аналізу педагогічного досвіду, проведення освітніх вимірювань, ефективних способів взаємодії всіх учасників освітнього процесу.</p> <p>Інструменти та обладнання: обладнання та устаткування, необхідне для формування предметних компетентностей, технічні засоби навчання, друковані та інтернет-джерела інформації, необхідні в освітньому процесі; використання баз інших установ для проведення навчальних практик і педагогічної практики в базовій середній школі.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів. Програма ґрунтується на сучасних наукових знаннях про цілі і цінності педагогічної освіти та методики навчання мови і літератури у навчальних закладах, про традиційні та інноваційні підходи до вирішення проблем педагогічної освіти.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Середня освіта в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка. Акцент робиться на здобутті компетентностей у галузі середньої освіти, що обумовлює визначену зайнятість та можливість подальшої освіти, кар'єрного зростання. Професійна освіта в галузі педагогіки та методики викладання української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти. Ключові слова: освіта, бакалавр освіти, учитель, українська мова і література</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Успішне завершення програми передбачає здобуття фундаментальних та професійно орієнтованих знань і вмінь, здатності вирішувати типові професійні завдання в галузі освіти. Успішне проходження виробничої педагогічної практики у закладах загальної середньої освіти. Успішне складання комплексного кваліфікаційного екзамену з</p>

	української мови і літератури, методики їх навчання та психолого-педагогічних дисциплін.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники програми придатні для навчально-виховної, навчально-методичної діяльності в системі загальної середньої освіти України відповідно до отриманої кваліфікації підготовки. Фахівець здатний виконувати професійні роботи відповідно до класифікатора професій ДК 003:2010 та Закону України «Про освіту». вчитель загальноосвітнього навчального закладу (КОД КП – 2331; 2320); асистент вчителя (КОД КП – 3340); професіонал в галузі методів навчання (КОД КП – 2351)
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти та/або набувати додаткової кваліфікації в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, кейс-технології, індивідуально-творчий та практичний підходи. Лекції, семінари, практичні заняття в групах, самостійна робота на основі підручників та конспектів, електронних підручників, консультації з викладачами. Форми навчання: аудиторні (лекційні, практичні, семінарські, лабораторні), позааудиторні (індивідуальні, консультації, диспути, дискусії, «круглі столи», ділові ігри, написання та захист курсових робіт, навчальні та виробничі практики, науково-дослідна робота), самостійна робота. Методи навчання: абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні (вебінари, тренінги, презентації, дистанційні освітні технології), практичні методи навчання (вправи, лабораторні, практичні, графічні та дослідні роботи).
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ЄКТС та національною шкалою оцінювання відповідно до Положення про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС в СумДПУ імені А.С.Макаренка. Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, які спрямовані на опанування запланованих (очікуваних) результатів навчання з освітньої програми. Види контролю: поточний, семестровий, підсумковий, самоконтроль. Форми контролю: усне та письмове опитування, заліки, екзамени, тестування, есе, презентації, виконання творчих завдань, захист звіту з навчальних та виробничих педагогічних практик, підсумкова атестація. Оцінювання навчальних досягнень: 4-х рівнева національна шкала – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»; 2-рівнева національна шкала (зараховано/не зараховано); 100-бальна шкала за системою ECTS (A,B,C,D,E,FX,F).
6 – Програмні компетентності	

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Знання та розуміння специфіки предметної галузі, базових філологічних понять, усвідомлення особливостей професійної діяльності.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області та її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, здійснювати пошук, обробляти інформацію з різних джерел.</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в команді та автономно, генерувати нові ідеї.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово.</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати інформаційно-комунікативні технології.</p> <p>ЗК-9. Здатність діяти на основі принципів професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності.</p>
Предметні (фахові) компетентності спеціальності (ПК)	<p>ПК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.</p> <p>ПК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.</p> <p>ПК 3. Здатність здійснювати пошук ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).</p> <p>ПК 4. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.</p> <p>ПК 5. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду викладання навчальних дисциплін з метою професійної саморегуляції та свідомого вибору шляхів вирішення проблем у освітньому процесі.</p> <p>ПК 6. Здатність використовувати досягнення сучасної науки галузях мовознавства і літературознавства в практиці навчання української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).</p> <p>ПК 7. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.</p> <p>ПК 8. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</p> <p>ПК 9. Здатність орієнтуватися в українському літературному</p>

	<p>процесі в контексті світового, уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.</p> <p>ПК 10. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови і літератури, на підставі передового українського й міжнародного досвіду.</p> <p>ПК 11. Здатність доцільно застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання, створювати навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення уроків з української мови і літератури.</p> <p>ПК 12. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.</p>
7 – Програмні результати навчання	
Знання	<p>ПРЗ 1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.</p> <p>ПРЗ 2. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).</p> <p>ПРЗ 3. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.</p> <p>ПРЗ 4. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРЗ 5. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.</p>
Уміння	<p>ПРУ 1. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.</p> <p>ПРУ 2. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</p> <p>ПРУ 3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.</p> <p>ПРУ 4. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.</p> <p>ПРУ 5. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.</p>

	<p>ПРУ 6. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії; має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПРУ 7. Здатний застосовувати профільні знання у розробці уроків, проектувати зміст уроків, пізнавальну діяльність закладів освіти, реалізацію міжпредметних зв'язків; діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проектування цілісного навчально-виховного процесу.</p> <p>ПРУ 8. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнює мовні й літературні факти, явища, узагальнює, визначає їхні подібності й відмінності, фахово оперує українознавчими поняттями.</p> <p>ПРУ 9. Володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.</p> <p>ПРУ 10. Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.</p> <p>ПРУ 11. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства; використовує гуманістичний потенціал української мови і літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.</p> <p>ПРУ 12. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі.</p>
Комунікація	<p>ПРК 1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при вивченні української мови і літератури.</p> <p>ПРК 2. Здатний використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіє методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</p> <p>ПРК 3. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</p>
Автономія і відповідальність	<p>ПРА 1. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</p>

	<p>ПРА 2. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.</p> <p>ПРА 3. Відповідально ставиться до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітню складову освітньо-професійної програми Середня освіта (Українська мова і література), є штатними працівниками Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, мають відповідну кваліфікацію, науковий ступінь, вчене звання, стаж роботи та підтверджений рівень наукової і професійної активності.
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Приміщення для проведення навчальних занять відповідають санітарним нормам та вимогам правил пожежної безпеки.</p> <p>Наявність матеріально-технічної бази забезпечує проведення всіх видів лабораторної, практичної, дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки та науково-дослідної роботи студентів.</p> <p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, лабораторіями, устаткуванням, необхідними для виконання навчального плану.</p> <p>Для проведення практичних і лабораторних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів наявні спеціалізовані комп'ютерні класи з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим доступом до інтернет-мережі.</p> <p>Наявність іншої інфраструктури відповідно до вимог ліцензійних умов.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Навчально-методичне забезпечення:</p> <p>наявність офіційного веб-сайту https://sspu.edu.ua/, що містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти;</p> <p>наявність робочих навчальних програм дисциплін.</p> <p>Інформаційне забезпечення:</p> <p>наявність навчальної, наукової, науково-методичної літератури, фахових періодичних видань у бібліотеці (у тому числі в електронному вигляді), доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою; офіційного веб-сайту навчального закладу.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Право на академічну мобільність реалізується:</p> <p>1) на підставі укладених договорів із: Глухівським національним педагогічним університетом імені О.П. Довженка (від 24.01.2018 р.); Харківським національним педагогічним університетом імені Г.С.Сковороди (від 02.01.2020 р.); Ніжинським державним університетом імені М.В. Гоголя (від 22.02.2018 р.), Криворізьким державним педагогічним університетом (від 2.02.2020 р.), Уманським державним педагогічним університетом імені П.Г. Тичини (від 17.01.2018 р.), Південноукраїнським національним педагогічним університетом імені К.Д. Ушинського (від 09.12.2016 р.);</p> <p>2) із власної ініціативи здобувача вищої освіти, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.</p>

Міжнародна кредитна мобільність	Право на міжнародну академічну мобільність може бути реалізоване: 1) на підставі участі у програмах міжнародної мобільності відповідно до укладених угод; 2) з власної ініціативи здобувача вищої освіти, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе навчання іноземних громадян. Підготовка іноземних громадян може здійснюватися відповідно до чинного законодавства України, освітніх стандартів, базується на загальній середній освіті іноземних громадян за національними освітніми стандартами і має самостійний завершений характер.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код п/а	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Історія та культура України	4	Екзамен
ОК 2	Філософія	3	Залік
ОК 3	Іноземна мова	7	Залік
ОК 4	ІКТ	3	Залік
ОК 5	Фізичне виховання	4	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент циклу загальної підготовки:		21 (630 годин)	
1.2. Цикл професійної підготовки			
ОК 6	Педагогіка	8	Екзамен
ОК 7	Основи інклюзивного навчання	3	Залік
ОК 8	Психологія	6	Екзамен
ОК 9	Вікова фізіологія та здоров'я дитини	3	Залік
ОК 10	Вступ до мовознавства	3	Екзамен
ОК 11	Вступ до літературознавства	3	Екзамен
ОК 12	Методика навчання української мови	6	Екзамен
ОК 13	Методика навчання української літератури	6	Екзамен
ОК 14	Сучасна українська літературна мова	30	Залік Екзамен
ОК 15	Українська література	30	Залік Екзамен
ОК 16	Основи наукових досліджень	3	Залік
ОК 17	Фольклор	5	Залік
ОК 18	Старослов'янська мова та історична граматики	3,5	Залік
ОК 19	Дитяча література	3	Залік
ОК 20	Культура української мови та стилістика	5	Залік
ОК 21	Фахова українська мова	4	Залік
ОК 22	Українська діалектологія	3	Залік
ОК 23	Курсова робота з психолого-педагогічних дисциплін	3	Залік
ОК 24	Курсова робота з української мови/літ.	3	Залік
ОК 25	Курсова робота з методики української мови/літ.	3	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент циклу професійної підготовки:		133,5 (4005 годин)	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		154,5 (4635 годин)	
Вибіркові компоненти ОП			

Загальний обсяг вибіркового компонента		60 (1800 годин)	
3. Практична підготовка			
ПП 1	Навчальна педагогічна практика в середній школі	3	Залік
ПП 2	Навчальна педагогічна практика в закладах позашкільної освіти	3	Залік
ПП 3	Фольклорна практика	3	Залік
ПП 4	Діалектологічна практика	3	
ПП 5	Виробнича педагогічна практика з української мови і літератури	12	Залік
Усього		24 (720 годин)	
4. Підсумкова атестація			
ПА 1	Комплексний кваліфікаційний екзамен із української мови і літератури, методики їх навчання та психолого-педагогічних дисциплін	1,5	
Усього		1,5 (45 годин)	
Загальна кількість 240 (7200 годин)			

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Кожен із семестрів закінчується складанням заліково-екзаменаційної сесії. Перелік заліків та екзаменів кожної екзаменаційної сесії визначений навчальним планом. У восьмому семестрі здобувачі проходять виробничу педагогічну практику за профілем майбутньої професії (12 кредитів), що завершується заліком із виставленням відповідної оцінки.

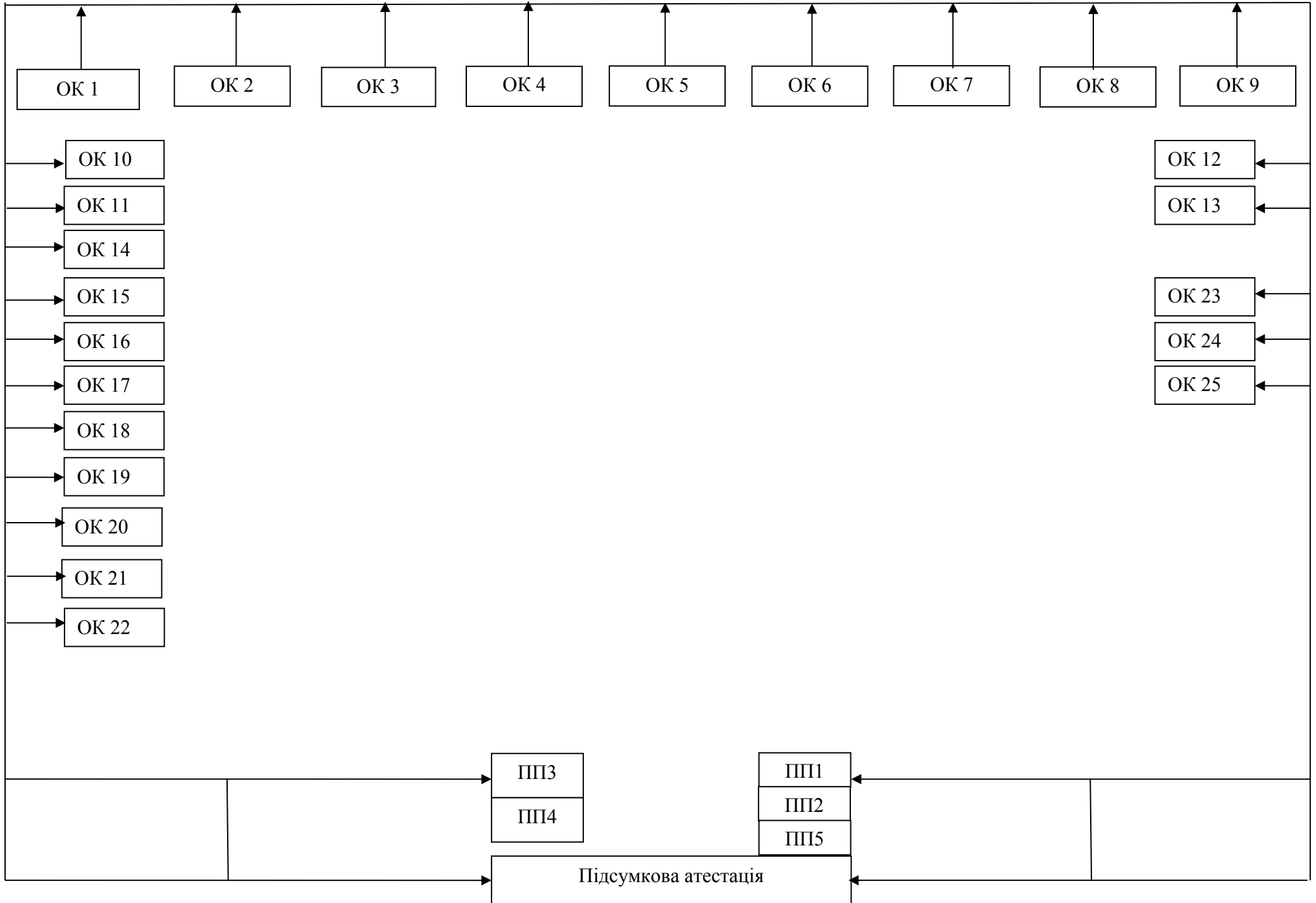
Атестація випускників освітньо-професійної програми Середня освіта (Українська мова і література) проводиться у формі письмового комплексного кваліфікаційного екзамену із української мови і літератури, методики їх навчання та психолого-педагогічних дисциплін.

Під час підсумкової атестації студенти повинні продемонструвати свою здатність і вміння використовувати отримані поглиблені знання, уміння та сформовані загальнокультурні і професійні компетентності, самостійно вирішувати завдання своєї професійної діяльності, вміти обґрунтовано обирати шляхи вирішення професійних завдань, науково аргументувати і захищати власну точку зору. Екзамен в обов'язковому порядку передбачає оцінку рівня мовленнєвої культури випускника.

Атестація завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Українська мова і література) Вчитель української мови і літератури базової школи.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Структурно-логічна схема ОПШ

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ПП 1	ПП 2	ПП 3	ПП 4	ПП 5		
ПРЗ 1					•		•	•	•			•	•										•		•	•	•			•		
ПРЗ 2			•		•	•	•	•	•	•		•	•	•							•			•	•	•	•	•			•	
ПРЗ 3					•	•	•	•	•		•	•	•		•					•			•	•	•	•	•	•			•	
ПРЗ 4	•									•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•			•	•	
ПРЗ 5											•	•	•		•	•	•	•	•	•	•		•		•	•			•	•	•	
ПРУ 1	•				•	•	•	•	•			•	•										•		•	•	•	•			•	
ПРУ 2	•	•	•			•	•	•	•		•		•		•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•		•	
ПРУ 3	•	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•		•	
ПРУ 4						•	•					•	•										•		•	•	•	•			•	
ПРУ 5					•	•	•	•	•		•	•	•		•								•	•	•	•	•	•	•		•	
ПРУ 6						•	•					•												•		•	•	•			•	
ПРУ 7						•						•	•										•		•	•	•	•			•	
ПРУ 8	•									•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•		•	•	•			•	•	
ПРУ 9			•							•			•	•		•		•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•		•	
ПРУ 10											•		•		•		•	•	•	•	•	•			•	•	•			•	•	
ПРУ 11										•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•			•	•	•			•	•	
ПРУ 12										•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•			•	
ПРК 1										•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•		•	
ПРК 2			•							•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•		•	
ПРК 3	•	•	•	•		•	•		•	•		•		•		•					•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	
ПРА 1						•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	
ПРА 2	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•
ПРА 3					•		•	•	•															•		•	•	•	•		•	

Адреса для зворотнього зв'язку:

м. Суми, вул. Роменська, 87, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, кафедра української мови і літератури (335)

Т. (0542)68-59-84

Ел. пошта: kafedra.ukr.mova.literatura@gmail.com